

Palatolalie + orofaciální rozštěpy

Palatolalie:

- vývojová vada řeči
- důsledek orgánového defektu
- NKS – příčina: rozštěp patra

Při palatolalii je narušen poměr mezi :

- oralitou
- nazalitou

Typické symptomy palatolálie (Kerekrétiová):

- porucha rezonance
- porucha artikulace
- narušená srozumitelnost řeči

Palatolálie – klasifikace (Kerekrétiová) – hodnocení řeči:

- dobrá (lehká porucha rezonance)
- společensky únosná (zbytky palatolálie)
- těžší srozumitelnost
- nesrozumitelná řeč

Orofaciální rozštěpy:

- poškození embrya ve 4.- 9. týdnu
- porušení vývoje střední třetiny obličeje

Orofaciální rozštěpy – etiologie:

- endogenní
- exogenní
- spolupůsobení endogenních a exogenních příčin
- TORCH

Dělení dle Buriana:

- rozštěp rtu (cheiloschisis)
- rozštěp rtu a dásní (cheilognatoschizis)
- rozštěp rtu, dásní a patra (cheilognatopalatoschisis)
- rozštěp patra (palatoschisis)

Kernahan – Starkova klasifikace:

- podstata: embryonální odlišnost vzniku primárního a sekundárního patra

- ret a alveolární výběžek se vyvíjí z primárního patra

- tvrdé a měkké patro ze sekundárního

1. skupina: rozštěp primárního patra (ret, alveolární výběžek – filtrum):

- subdermální rozštěp rtu

- částečný rozštěp rtu

- celkový rozštěp rtu (jednostranný, oboustranný)

- rozštěp rtu a alveolárního výběžku (maximálně po foramen incisivum)

2. skupina: rozštěp primár. a sekundár. patra (rtu, alveol. výběžku, měkkého a tvrdého patra, uvuly)

- jednostranný rozštěp rtu, alveolárního výběžku, měkkého a tvrdého patra

- oboustranný rozštěp rtu, alveolárního výběžku, měkkého a tvrdého patra

- submukózní rozštěp patra s rozštěpem rtu

3. skupina: rozštěp sekundárního patra (od foramen incisivum):

- rozštěp tvrdého patra (vpravo i vlevo)

- rozštěp měkkého patra (středem)

- submukózní rozštěp patra s uvula bifida nebo bez

4. skupina: vzácné atypické rozštěpy:

- mediální rozštěp horního rtu

- šikmé rozštěpy

- příčné rozštěpy

- rozštěp dolního rtu, nosu a další zřídka se vyskytující formy rozštěpů

Klasifikace ORF rozštěpů dle Sováka:

- přední (prealveolární)

- zadní (postalveolární)

- submukózní

Rozštěpy mohou být:

- úplné

- neúplné (částečné)

- jednostranné

- oboustranné

Důsledky rozštěpových vad:

- palatolálie
- velofaryngeální insuficience – patrohltanová nedostatečnost
- vady estetického rázu
- psychosociální problémy

Týmová spolupráce:

- pediatr
- plastický chirurg
- ortodont
- foniatr
- ORL
- logoped
- psycholog

Logopedická intervence:

- raný věk – poradenství
- přípravná cvičení – zlepšení činnosti patrohltanového uzávěru
- masáž měkkého patra
- dechová cvičení
- polykání různě hustých tekutin
- pití brčkem
- zlepšení rezonance – pískání, hlasité foukání
- nácvik artikulace
- dlouhodobá péče

Doporučená literatura:

- Burian: Chirurgie rozštěpu rtu a patra
- Kerekrétiová: Orofaciální rázštep v klinicko-logopedické praxi
- Kerekrétiová: Palatolálie
- Kiml: Základy foniatry
- Klenková: Kapitoly z logopedie II. a III.
- Lechta: Diagnostika narušené komunikační schopnosti
- Vohradník: Poruchy řečové komunikace u velofaryngeální insuficience